

Божевільний рейд

Сергій Ухачевський

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

Сергій Ухачевський

Божевільний рейд

Роман

Серія «Авантюрний роман»

Серію «Авантюрний роман» засновано 2019 року

Події роману переносять нас у спекотний травень 2014 року. Україна змінювалась. На Сході розпочиналась війна. Одне за одним під тиском озброєних сепаратистів міста переходили під їхній контроль. Розбалансована українська влада, військо та правоохоронні органи не хотіли і не могли цьому протистояти. Але організованим групам патріотів і збройних сил все ж вдавалось чинити опір і стримувати швидкий наступ ворога.

У романі йдеться про успішну операцію, яку в 2014 році провели майданівці з вивезення державних цінностей і документів з уже не підконтрольного українській владі Луганська. Головні персонажі — відомі читачам з роману «Такий шалений рік». З ними — майданівські побратими, які легко погоджуються на ризикові операції і блискуче здійснюють їх. Незважаючи на тисячі перешкод, зради та підступ.

Автор зі знанням матеріалу передає тогочасний майданівський побут, життя і настрої в містах, що контролюють бойовики. Історія викладена доступною мовою, з легким гумором, цікавими персонажами і блискучими описами. Хвилююча любовна лінія, закручений сюжет із несподіваними розв'язками сподобаються широкому колу читачів.

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.

Це було так давно... Що я встиг багато чого забути. І перед тим, як розповісти цю історію, хотілося пригадати себе зразка 2014 року. Ті запахи, звуки, той настрій, адреналін, відчуття товариського

плеча... І головне — пригадати ті болісні, солодкі відчуття перемог та пекучі відчуття утрат... Чи вдалося це мені?.. Мабуть, ні. Трішки, частково. В одну ріку вступити двічі не дано. Я інший. Інші люди. Інша війна. Інше все. Ні на йоту нічого не повторилося. Може, хіба страх. Але й він не такий гострий. Він швидше п'яний. Відчуття, ніби ти розсмоктав таблетку нітрогліцерину, і так млосно в грудях, що навіть приємно; трішки паморочиться голова, здавлена у скронях. У грудях тепло. І трішки притуплені, приглушені відчуття. Така ж запечена кров ворога на ножі...

І ще — сторожкий сон «на виході». Втомлений, заплющив очі, здається, зараз відключишся, вирубаєшся, але насправді ніби провалився в густу мряку. І за стіною цієї мряки ти знаєш усе, що відбувається, чуєш, як пролетів над головою кажан, махнула крилом сова, повз тебе пробігла тваринка, розгрібаючи на бігу сухі соснові голки. І той самий шум дерев, що намагаються вколисати, приспати. Така ж тягуча роса, що налипає на шкіру, просочуючись під одяг.

Ти відчуваєш, як спливає у цьому маренні час, ти знаєш, що за кілька хвилин прокидатись... І в останні хвилини дрімоти раптово провалюєшся у сон. Тебе будять легким дотиком. Ти вириваєшся зі сну геть сонний. Мокрий від роси. Але кружка міцного чаю-купчика і шматок гіркого чорного шоколаду повертають у реалії. Ти — на війні. На ворожій території. Ніч — як білий день під бутафорським, наче велетенська лампа, циганським сонцем. Місяць — твій друг. Він не зрадить. Чужинцям так просто до тебе не підібратися. Ти зручно влаштовуєшся на посту, перевіряєш спорядження, чи є патрон у патроннику, розтискаєш «вусики» гранат. Наступних дві години від тебе залежить усе...

А вдосвіта — вихід «додому». Хочеться вийти без бою. Повз ворожі «льожки», спостережні пункти, обходячи розтяжки, засідки. Поспішати не можна. Треба відчувати, передбачати, аналізувати. Мозок працює, як комп'ютер на повній потужності. Задіяні всі

відчуття, навіть екстрасенсорні. Ми готові до будь-яких несподіванок. Зосереджені, напружені та спокійні водночас. Страху вже нема. Тільки раз у раз хочеться озирнутися, переконатися, що там, позаду, все гаразд. Але маєш довіритися товаришам, котрі прикривають відхід. Оскільки вони довіряють тобі — ти йдеш «головним», тобто в голові нашого невеличкого загону. Це — війна. Щоб на війні вижити, потрібно стати частиною цілого, довіряти і не підводити своїх. Прав на помилку нема. Як і дрібниць.

Нам щастить вийти тихо. Зустрічають наші. Мовчимо. Видихаємо. Машина везе по вибоїнах, ніби намагається витрусити з нас залишки свідомості або навпаки — привести до тями. І перші наші слова, сказані після повернення, — матюки. Вони адресовані тим, хто робив ці дороги, точніше — не робив. А реально говорити можемо тільки за три кілометри від позицій, усе ще на рефlekсах, спілкуючись жестами. Розмовляти важко після десяти днів мовчання або ж перешіптування. Вчимося по-новому. Слова народжуються ліниво. Язик, губи, щоки мовби налиті в'язким парафіном...

Короткий рапорт керівництву, гарячий обід...

А потім насувається втома. Нам дають п'ять годин сну у закинутій старій хатині на недавно збитих нарах. Це розкіш, яку ми не могли собі дозволити більше тижня. Нари пахнуть сосною стружкою, на стінах — чорно-білі фото незнайомих людей з минулого життя, над пічкою — в'язанки тараньки, пучки сушеного чебрецю, вінки часнику, цибулі та гострого перцю. Але сон не бере. Ти довго крутишся, намагаючись заснути, в голові перемелюються події минулих днів, дороги, переходи... у них влітаються фото зі стіни, в'язанки в'яленої риби... Здається, Морфей уже поглинає тебе... Але ні... Сон таки не бере. Навпаки — зникає.

Усе. Ти готовий. Ти отримав те, чого хотів, — і вже знаєш, як було тоді. І цим можна поділитися зі світом. У наплічнику ноутбук.

І трохи згодом, під сопіння побратимів, ти набираєш на клавіатурі перші слова...

1

У травні 2014 року Майдан не розходився. Повстанці все ще контролювали частину Києва, охороняли стратегічні об'єкти, стежили за порядком у місті. Та на Сході країни розпочиналася війна, котра потребувала нових сил і нових ідей. Деморалізовані спецслужби і правоохоронні органи вкупі зі зруйнованою українською армією були неспроможні протистояти повзучій російській агресії. Тоді на Майдані почали формуватися добробати, котрі згодом і прийняли на себе перші удари сепаратистів та військ РФ, які називали себе «відпускниками». Майданівці йшли на війну. Майданівці розвивали волонтерський рух. Майданівці перешкоджали сепаратистам захоплювати владу в містах Півдня і Сходу. Вони під «Пливе кача..» ховали своїх побратимів, які загинули від рук ворога, і знову поверталися туди, де були найпотрібніші — там, де розгоралася війна. І на війні вони співали інших пісень — під какофонію вибухів й автоматних черг...

У штабі групи «Примар», що оселився в бутику Київського Пасажу, надвечір було порівняно тихо. Повстанці облаштували свій побут, як могли, і зараз відпочивали в імprovізованих «казармах». При вході сидів над склянкою чаю вартовий у старій «британці» з «макаром» у кобурі. В попільничці дотлівала цигарка. Дим тонкою цівкою піднімався і мерехтливо розсіювався від подиху хлопця. За ним був короткий коридор. На стінах — плакати з актуальними гаслами «ПТН ПНХ», «Путін — хуйло», «Щоб Крим був наш, ворогів їбаш», «Пам'ятай Небесну Сотню», «Щоб стояв у кожній хаті» зі силуетом автомата, карикатури на януковича, путіна, азарова та інших неприємних персонажів. Далі коридор впирався в круті сходи, що вели на другий поверх. Справа, перед сходами, відгороджено стелажми колишній торговий зал. На стелажах —

складені камуфльовані бронезилети, шоломи, битки, наколінники та інше майданівське добро. Між стелажми — вхід, завішаний потертою солдатською ковдрою. До ковдри пришпилено аркуш паперу з написом: «Прийомного дня немає. Всі свої вже тут». За перегородкою — молодецьке хропіння десятка бійців. Зліва — двері з табличкою, на якій зображено «Веселого Роджера» з козацьким чубом і вусами, а поруч напис: «Гей, москалю, не влізай, дупу в жменю і — втікай».

Я любив цей наш невеличкий смішний і водночас серйозний світ. Із солдатським гумором, з високим рівнем самоорганізації та відповідальності. Хоч як це пафосно звучить. Усе, що відбувалося зараз зі мною, з нами — було найліпшою пригодою мого життя. Я був щасливий у цій революції, у своїй компанії і навіть у війні.

Ми тоді не запитували, що буде далі. Навіщо це все? Ми просто усвідомлювали, що від нас залежить дуже багато. Ми хотіли змінити країну. Відчували себе потрібними. Прагнули контролювати людей, які прийшли до влади, щоб не дозволити їм скурвитися. Дати їм змогу працювати, руйнувати старе і творити оновлену країну. Хотіли зберегти цілісність держави, яку почала рвати на шматки нова російська імперія. І були готові за це покласти голови. Хтось може сказати, що то брехня, що люди не можуть бути настільки альтруїстами. Але так вважають ті, хто не вдихнув запаху свободи, хто сидів перед комп'ютером, роздавав поради монітору і героїстнував у Фейсбуці. Або ж посміються з нас ті, кому це все було чужим — боягузи, егоїсти, вороги. Але більшість просто не повірить. Бо такого бути не може. А ми були іншими... І час був інший. Чесний. Принаймні для нас.

Вартовий на якусь мить задрімав, розімлівши від кількох ковтків гарячого чаю і майже домашнього затишку. Олег був зовсім молодим бійцем і воювати вчився уже на війні. Майже без підготовки. Йому це подобалось. Однак перший ворог, якого він

убив, довго не давав йому спокою — Олег блював, згадуючи хвилину, коли довелося стріляти в людину. До всього, той почав снитися йому щоночі; Олег прокидався з криками жаху. І я порадив: убий свого ворога ще раз, у своєму сні, не показуй, що у тебе є страх. Він так і зробив. Відпустило. І той більше «не приходив», залишив у спокої. Проте Олегові не вистачало досвіду й терпіння, як і багатьом нашим бійцям. Молодість не була розважливою. Але й ми не мали змоги готуватись, у нас не було психологів й інструкторів. Тому все приходило з часом та з практикою. І з порадами досвідчених бійців.

Я стиха підійшов і розбудив Олега:

— Не спи, воїне. Відіспимось, коли це все закінчиться.

— Вибач, — він струснув головою. — Сиджу, і в голові досі дорога. Ще їду, перед очима все мелькає: хмари, дерева... Заколисусь. Не віриться, що ми повернулися живими.

— По-іншому й бути не могло, — я узяв його чай і зробив кілька обережних ковтків. Він був гарячий і терпкий. — Якщо тобі важко, тебе підмінять.

— Оз, а хіба є сенс тут сидіти і чергувати? — якимось непевно знизав плечима. — Ми ж на Майдані, серед своїх. Хто до нас сюди полізе?

— Знаєш, чому ми вижили за останніх півроку?.. Бо завжди і до всього були готові. До будь-яких несподіванок.

— Ну, це так, — погодився, подумав, сонно струснув головою і сказав: — Усе-таки да, ліпше мене замінити. Рубає на ходу.

— Іди до Ведмеда, скажи, щоб кимось тебе підмінив, а я тут почекаю гостей. Мають припертися.

— Ок, — кволо кивнув Олег та пішов на другий поверх у штаб.

Я сів на його місце і ще присьорбнув чаю. Звик до міцного чаю без цукру ще взимку, на Майдані. Й тепер не уявляв, як можна пити інший напій. Головне, щоб чай був якісний, не пакетований, і не ті

сушені віники, що продають у супермаркетах. Правильний напій бадьорить ліпше від кави. Він має бути терпким, в'язким, трішки гірчити й обов'язково — мати аромат, але не бути чифірем. Саме такий мені залишив Олег. Нам передали з Лондона ящик чаю. Тому ми могли собі дозволити. Чай у чашці, щойно як окріп, несподівано прохолов, я зробив великий ковток і від задоволення майже загарчав. І раптом у мене в голові прошигнула думка: «Я вдома. Живий. Не віряться».

Я збрехав Олегові. Ми вийшли з тих боїв і з тієї операції загалом живими тільки дивом. Нічого не було організовано. Спонтанно, без розвідки. Нам треба було вивезти важливі документи з дупи світу в Донецькій області, що вже на дві третіх була в руках сепарів. У чиїх руках влада, що за влада, там неможливо з'ясувати. Схоже на 1918 рік, що не село, то свої приколи. В одному «влада» кізяків 1, в іншому — махрових сепарів, у третьому — «путенпамагі», наступне село — «федералізація», далі — містечко з «мирускіє» і ще — «наваросія». Словом, хрін знає що. Команди і зв'язок через месенджери. XXI століття. Україна. Війна. Бардак. І дороги, ніби по них уже пройшли бойові дії.

І ми через все це проривалися. Часто з боєм. Іноді — перевдягаючись у сепарів. Все залежало від обставин. Але майже перед остаточним виходом нарвалися на серйозний підрозділ ворогів. Ті саме закріплювалися на дорозі, що вела з Бахмута 2 на Покровськ 3. Їх було не менше 40 бойовиків, озброєних калашами, кулеметами і гранатами. Як потім з'ясувалося, — з ними московити-офіцери. Нас у двох бусиках — дванадцятаро, і на нашій стороні майже не було ефекту несподіванки. Вони нас чекали, але не так скоро. Ми випередили графік на п'ять годин. «Не так скоро» нас і врятувало. А ще те, що ми здалеку побачили «аквафреш» 4 на древку. Розвертатись і намагатись вибратись іншими шляхами вже не було сенсу. За Покровськом нас мали зустріти наші. Там

територія була більш-менш під контролем української влади. І там стояв батальйон десантників, наших побратимів.

Ми з'їхали в лісок і коротко провели розвідку. Саме був час обіду. Сепари відклали лопати та зброю і стовбичили довкола накритих столів. Православний піп пафосно благословляв стіл, виставлений при дорозі й багато накритий випивкою. На двох шкільних столах, які явно привезли сюди із сусіднього села, було наставлено консервів і ковбас, мабуть, теж реквізованих у сільській крамниці. Четверо «воїнів» залишилися перевіряти документи у водіїв автомобілів, що проїжджали через їхній «пост». Обабіч дороги, вже було влаштовано кулеметні гнізда. Дула кулеметів повернуті у наш бік, а не в бік Покровська, що було б логічно. Часу, щоби зробити ретельну рекогносцировку, ми не мали. Нас могли здати водії авто, які проїжджали цією дорогою. Ми не були такі вже й непомітні. Хіба що нас могли сприйняти за «своїх». Довкола — майже чисте поле. Підібратися непомітно теж не виходило.

Щастя, що під Горлівкою ми поміняли машини на інші, не «засвічені» у «проривах» від самого Красного Луча. А ще не погидили прихопити сепарські й московські прапори, а також шеврони, які зривали усюди, де тільки була така можливість.

І ми пішли на прорив, почепивши ворожі прапори на «вудочки» 5 і виставивши їх у вікна. Кожен отримав завдання на випадок бою. Їхали без поспіху, обминаючи ями, щоб не виказати метушні. З вікон на всю хрінь волав шансон. Нас побачили здалеку. Сепари були не в тім'я биті, тому деякі з них почали відходити від столу й озброюватись. Але так, на розслабоні, без метушні. Скоріш сподіваючись поздоровкатись із своїми «братями» або налякати нас зовнішнім виглядом. Тому зброю з рук не випускали.

Та коли ми зупинилися й із широкими усмішками виходили з машин, сепари ще більше напружились, а офіцер-русак, котрий керував цим набродом, щось помітив або щось запідозрив, бо враз

заверещав до нас: «Аружіє на землю! Руки вгору!» Це стало для нас командою — в кулеметні гнізда й у натовп, який окупував столи з наїдками, полетіли гранати. Я натиснув гашетку М4, хлопці — калашів. Усе б на цьому і закінчилось, якби не прихований окоп з кулеметом, який ми не помітили раніше — у нього встигли заскочити кілька недобитків і почати вести панічний, неприцільний вогонь. Ми заховалися за машини, але для сепарів були, як на долоні. Вони ж — на невеличкому пагорбкові. Врятував досвід нашого Сивого та підствольний гранатомет. Він з першого пострілу, навісом, загнав гранату в окоп.

Усе закінчилось дуже швидко. Наші автобуси навіть не постраждали. Зате ми отримали багаті трофеї, кілька ящиків набоїв і гранат з маркуванням РФ, а ще два джипи, двох полонених і одного пораненого русака, офіцера. Док обробив йому рани і перев'язав. Я його коротко запитав, як він здогадався, що ми не «їхні». Той відповів: «Морди больно правильніє, не наши... І ти щею с амерікооскім автаматам».

Вижив і піп. Його врятував дивовижний інстинкт самозбереження — з пузом, як барило, він зумів двома стрибками опинитись у незакінченому окопі та скрутитись у ньому настільки, що ми його ледь витягли звідти. Піп у ньому застряг, як велетенський розжирілий равлик у мушлі. Постав перед нами у вимазаній глиною рясі та з опухлим оком. Це «ненароком» ліктем йому вривав Пол, коли витягував з ями. Судячи з усього, синець буде на пів морди. Хоча дехто пропонував там, у ямі, попа і прикопати. У нього від переляку тремтіли руки, а з ними в такт — і густа чорна борода.

— Розстріляти чорта, — запропонував Сивий, ткнувши попові в пузо дулом автомата.

— Не такий уже й крутий цей «бетмен», — реготнув Ведмідь.

— Через цих бородатих трансвеститів у платтях тут не скоро все закінчиться, — вирішив Паша «Капітан».

Піп упав на коліна і молитовно склав руки. Йому як мову відібрало.

— Ось що, батя, — вирішив я, тяжко підводячи його тушу під руку і ставлячи на ватяні ноги. — Поховай усіх цих, — провів рукою, вказуючи на розпластані тіла, що безсистемно лежали на кількох сотках землі, — по-людськи і більше не влізай у ці діла... Молися за грішників, а ліпше за мир. «Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться», — процитував я Євангеліє.

Він зі згодою закивав і, мовби я проказав слова пароля, відповів на нього:

— Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть...

Мовив українською і поривався цілувати мою руку. Але я висмикнув її та прогарчав:

— Живи і будь людиною. Ти ж українець.

Наступного дня, вранці, ми були «вдома». І тут... І тут зателефонував генерал Довбня, до якого приклеївся позивний «Борода», сказав, що ввечері нам усім треба поспілкуватися.

А «поспілкуватися», в його розумінні, означає нове завдання. Це нам уже було відомо. Його вдячність не знала меж. Максимум, що ми могли від нього дочекатися замість подяки, — то нові ідеї і нові пригоди.

...Тільки нині вранці повернулися. Поки позаганяли машини на ремонт після доріг, поки почистили, поздавали зброю, поки поприховували трофеї... Минув день. Помилися, погодилися, пообідали... Всі ледве ноги волочили. Відіспатись би...

Тому, коли я повідомив хлопців про дзвінок Довбні, усі в один голос невдоволено застогнали. Але ніхто по домівках не поїхав. Залишилися чекати. Я теж не пішов. Хоча мені додому — пішки півгодинки. Але там мене давно ніхто не чекає... Та й тут якимось

веселіше.

Я глянув на годинник. 20.00. Щось запізно для важливої зустрічі. Я не любив таких пізніх нарад — голова погано варила, особливо після втоми від пригод минулих днів. Однак знову хтось кудись поспішає. І знову треба буде терміново вирішувати якісь важливі справи.

У когось нові ідеї. А для когось — нові завдання. Але Довбні не відмовиш. Принаймні щодо зустрічі. Він був нашим куратором і одним з багатьох армійських генералів, котрих звільнили зі служби ще при Ющенкові. У березні 2014 року його попросили повернутися для формування нової армії. Генерал одразу запропонував нам співпрацю. Довбня був прихильником створення добровольчих батальйонів на основі майданівських підрозділів. І відстоював ідею формування нової професійної армії. Та поки бюрократична машина «розкачувалася», потрібно було якось утверджувати владу там, де закипали промосковські пристрасті, проводити операції з нейтралізації ворогів і таке інше. Протидіяти цій повзучій заразі. Тому він активно працював з бойовими групами Майдану. Прикривав нас, допомагав з амуніцією, документами, ремонтом авто... Організовував бойові виходи, придивлявся до нас. І ми виправдали його сподівання у кількох складних операціях.

* * *

Нарешті прийшли гості — генерал Довбня з двома підтягнутими «хлопчиками»; всі троє ніби з фільму про бандюків кінця 90-х: шкіряні куртки (це улітку!), звужені джинси, чорні туфлі. З ними — плюгавка у камуфляжі. Вона виглядала як типова майданівка, років двадцяти п'яти: біла пластмасова вервечка на шиї, плямисті штани з великими кишенями на стегнах, берці, патріотичні шеврони, жовто-блакитний плетений браслет на зап'ясті, зелена футболка з традиційним написом у два яруси «ПТН ПНХ» і спокусливо маленькими горбиками грудей, що сміливо випиналися між цими

буквеними «ярусами». Після багатьох місяців «посту» жінки на мене діяли, мов магніт.

Я відчинив двері. Довбня одразу ж притягнув мене до себе, і я потону в його обіймах.

— Аж не віриться, — сказав генерал. — Ви зуміли вивезти документи, які ніхто не міг доставити.

— А пробували? — із недовірою запитав я.

— Ніхто й братися не хотів, — зізнався, випускаючи з обіймів.

— Бардак, — сказав я на те.

— Бардак, — погодився він неохоче.

Я зробив крок назад, пропускаючи гостей у приміщення. Вони увійшли.

• • •

Далі — у повній книжці «Божевільний рейд».

nashaknyga.com.ua